

II. Úplné náklady práce v ČR v letech 1994 až 2007

Při meziročním srovnávání úrovně nákladů je třeba vzít v úvahu, že do šetření úplných nákladů práce v ČR bývá každoročně zahrnuto přibližně 4,5 až 5 % jednotek. Výsledky jsou dopočítávány na základní soubor ekonomických subjektů z aktualizovaného Registru ekonomických subjektů ČSÚ, a tudíž jsou výsledky zatíženy výběrovou chybou. Vedle toho se od roku 2006 používají dvě mutace výkazu ÚNP 4-01. Vyplněné výkazy kratší mutace (a) byly dopočteny na širší mutaci výkazu (b). A potom byl proveden dopočet na plný počet příslušných subjektů základního souboru z aktualizovaného registru ekonomických subjektů ČSÚ v rámci odvětví a velikostní skupiny.

Struktura nákladů práce v letech 2000 až 2007

Kč / měsíc na 1 zaměstnance

Položka nákladů práce	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Mzdy za vykonanou práci	12 744	13 792	14 655	15 528	16 722	17 886	18 560	19 594
Náhrady mzdy	1 344	1 538	1 643	1 727	1 875	1 910	1 980	2 260
Přímé náklady	14 088	15 330	16 298	17 255	18 597	19 796	20 540	21 854
Sociální požitky celkem	334	419	450	475	500	587	561	670
příspěvky na bydlení	11	13	26	55	59	77	78	84
služební vozy poskytované také k soukromým účelům	46	91	89	95	111	173	129	136
příspěvky na stravování	191	221	237	228	234	245	258	328
výdaje ze soc. fondu	79	87	94	93	87	85	86	91
ostatní	7	7	4	4	9	7	10	31
Sociální náklady a výdaje celkem	5 240	5 740	6 164	6 522	7 029	7 259	7 513	8 132
zákonné příspěvky na sociální zabezpečení nadstandardní programy sociálního zabezpečení, vč. vyrovnání za nemoc plac. zaměstnavatelem	5 075	5 556	5 941	6 247	6 766	6 926	7 213	7 750
odstupné	53	77	98	121	136	166	170	208
ostatní sociální dávky	73	84	102	132	107	141	100	148
Personální náklady	39	23	23	22	20	26	30	26
Daně a dotace	262	299	303	347	338	424	385	413
Nepřímé náklady	-19	-11	-25	-32	-36	-30	-58	-49
Náklady práce celkem	5 773	6 447	6 892	7 312	7 831	8 240	8 401	9 166
	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941	31 020

Náklady práce v České republice se v roce 2007 zvýšily proti roku 2006 o 7,2 %, což je o 4,0 procentního bodu vyšší meziroční tempo růstu než v předchozím roce. Přímé náklady (tj. mzdy a platy, včetně náhrad mzdy) vzrostly o 6,4 % a nepřímé náklady o 9,1 % proti roku 2006. Sociální náklady a výdaje celkem byly vyšší o 8,2 %.

Struktura nákladů práce zůstává dlouhodobě přibližně stejná. Podíl přímých nákladů na celkových nákladech práce se v jednotlivých letech 1994 až 2007 pohyboval v intervalu od 70,4 % až 71,5. Podíl tzv. sociálních požitků tvořil přibližně 1,7 % až 2,2 % nákladů práce, podíl sociálních nákladů a výdajů (bez sociálních požitků) byl v rozmezí 25,4 % až 26,7 % a personální náklady a výdaje tvořily 1,2 % až 1,7 % nákladů práce.

Náklady práce v letech 1994 až 2007 podle odvětví

Kč/na měsíc na 1 zaměstnance

O d v ě t v í	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Zemědělství a myslivost; lesnictví	8 592	11 914	14 627	15 972	17 114	17 347	19 318	20 420	21 227	22 812
Rybolov a chov ryb	10 691	15 669	17 568	18 964	19 934	20 255	22 377	22 623	23 500	25 580
Těžba nerostných surovin	12 568	19 498	24 813	26 202	28 021	29 297	31 049	32 079	35 517	37 421
Zpracovatelský průmysl	9 576	14 817	18 927	20 259	21 592	22 714	24 464	25 406	26 775	28 780
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	12 090	19 193	25 307	27 365	29 642	31 500	33 541	36 594	39 112	41 969
Průmysl celkem	9 943	15 356	19 581	20 922	22 306	23 470	25 201	26 247	27 644	29 625
Stavebnictví	10 861	15 448	19 162	20 730	22 661	22 520	24 824	25 449	27 387	28 784
Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu	10 587	15 629	20 977	22 813	23 654	23 657	27 703	28 711	27 912	31 209
Ubytování a stravování	8 676	11 042	15 999	16 094	15 650	16 126	17 362	18 162	17 281	19 312
Doprava, skladování, pošty a spoje	9 753	16 348	21 541	23 732	25 824	27 103	28 553	29 670	31 298	33 132
Finanční zprostředkování	17 700	26 811	37 615	42 320	44 654	49 509	51 925	54 781	58 810	61 124
Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	12 119	18 445	22 383	25 796	25 450	26 909	28 587	34 844	32 249	34 998
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpeč. (bez MO a MV)	12 574	16 827	20 765	22 361	24 382	28 080	29 334	30 946	32 393	33 919
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpeč. (včetně MO a MV)	.	.	22 125	24 231	26 612	29 744	31 007	33 445	34 849	36 871
Vzdělávání	9 510	14 157	16 683	18 051	20 028	22 569	24 371	25 968	27 127	29 427
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	9 784	13 959	17 204	19 446	22 261	23 975	23 984	24 972	27 836	27 966

O d v ě t v í	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	9 189	13 857	17 234	19 715	19 134	20 647	21 843	22 389	23 918	26 379
ČR (bez MO a MV)	10 244	15 499	19 764	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635	30 719
ČR celkem (včetně MO a MV)	.	.	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941	31 020

Dlouhodobě nejvyšší úroveň nákladů práce je vykazována v odvětví finanční zprostředkování. Po celé toto období (od roku 1994) se náklady práce pohybují přibližně 65,0–103,9 % nad celorepublikovým průměrem a představují až trojnásobek nákladů, které vynakládají zaměstnavatelé v odvětvích s nejnižší úrovní nákladů práce. V porovnání s rokem 1994 vzrostly náklady práce v odvětví finanční zprostředkování i v odvětví výroba a rozvod elektřiny plynu a vody 3,5krát, a v dopravě, skladování a spojích 3,4krát. Naopak proti roku 1994 nejméně vzrostly náklady práce v odvětví ubytování a stravování (2,2krát) .

Náklady práce v letech 1994 až 2007 v třídění podle krajů

Kč/na měsíc na 1 zaměstnance

K r a j	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Hl. město Praha (bez MO a MV)	12 393	18 597	24 659	26 720	28 628	30 316	32 546	35 999	35 247	38 082
Hl. město Praha (vč. MO a MV)	.	.	24 629	26 814	28 839	30 622	32 776	36 388	35 689	38 455
Středočeský	10 121	15 295	19 786	20 945	22 758	23 978	26 063	26 253	28 715	29 450
Jihočeský	9 459	14 606	17 786	18 771	20 385	20 240	22 633	23 882	25 014	27 089
Plzeňský	9 709	15 364	18 760	19 735	22 255	21 752	23 729	24 848	27 760	27 806
Karlovarský	9 431	14 146	16 734	18 268	20 641	21 394	22 781	22 490	23 137	25 342
Ústecký	10 187	15 079	18 239	21 464	21 274	23 319	23 201	24 411	25 997	28 120
Liberecký	9 244	13 654	17 579	20 228	20 776	24 529	24 177	26 692	26 217	26 220
Královéhradecký	9 303	13 433	17 660	19 146	20 003	21 339	22 555	23 342	24 190	26 377
Pardubický	9 048	14 108	17 044	18 740	19 796	21 062	23 852	22 991	25 215	25 011
Vysočina	8 863	12 899	16 793	18 082	19 978	21 418	22 393	23 701	25 652	26 472
Jihomoravský	9 492	14 023	17 723	20 002	21 040	22 097	23 393	24 976	26 685	28 114
Olomoucký	9 032	13 933	16 688	18 721	19 612	20 413	22 620	23 443	24 112	26 883
Zlínský	9 574	14 016	17 364	19 387	20 240	20 992	23 525	22 715	26 180	27 469
Moravskoslezský	10 403	15 524	18 726	20 502	21 530	23 588	25 790	25 806	26 078	28 442
ČR celkem (bez MO a MV)	10 244	15 499	19 764	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635	30 719
ČR celkem (vč. MO a MV)	.	.	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941	31 020

Nejvyšší náklady práce dlouhodobě vykazuje Hlavní město Praha. Proti roku 2006 to znamená zvýšení o 7,8 % (resp. 8 % bez resortů MO a MV). Vyšší než celostátní průměr byly v roce 2007 náklady práce jenom v Praze, a v minulosti ještě v Moravskoslezském kraji v letech 1994, 1995, 1997, 1998 a ve Středočeském kraji v letech 1998 a 2000. V ostatních krajích a ostatních letech byla úroveň nákladů práce nižší než činil průměr za celou ČR.

Náklady práce v letech 1994 až 2007 v třídění podle velikosti vykazující jednotky

Kč/na měsíc na 1 zaměstnance

Velikost vykazující jednotky	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1 až 9 zaměstnanců	11 429	15 506	17 454	20 412	21 091	21 181	22 338	22 797	22 715	25 797
10 až 19 zaměstnanců	11 927	15 969	18 822	21 179	21 251	22 669	25 297	27 922	25 134	30 062
20 a více zaměst. (bez MO a MV)	10 110	15 480	20 026	21 725	23 205	24 678	26 583	27 917	29 475	31 259
20 a více zaměst. (vč. MO a MV)	.	.	20 179	21 932	23 463	24 978	26 863	28 328	29 807	31 609
v nich: 20 až 49 zaměstnanců	10 742	15 253	18 924	20 342	22 423	22 629	24 733	25 820	27 140	27 513
50 až 99 zam.	10 076	14 898	18 907	20 110	21 908	23 128	25 646	26 299	27 440	29 204
100 až 249 zam.	9 481	14 758	19 378	21 121	21 954	22 941	24 759	25 674	27 569	30 669
250 až 499 zam.	9 175	13 723	19 520	20 968	21 343	23 473	25 757	26 477	28 926	29 125
500 až 999 zam.	9 801	15 192	19 275	21 344	22 990	25 180	26 527	28 267	30 091	31 964
1000 a více zam. (bez MO a MV)	10 635	16 878	21 771	23 806	25 681	27 907	29 546	31 576	33 078	35 401
1000 a více zam. (vč. MO a MV)	.	.	22 035	24 205	26 194	28 495	30 119	32 324	33 813	36 157
ČR celkem (bez MO a MV)	10 244	15 499	19 764	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635	30 719
Č R celkem (vč. MO a MV)	.	.	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941	31 020

Z hlediska velikosti vykazující jednotky nejvíce vzrostly náklady práce v roce 2007 proti roku 2006 ve skupině malých ekonomických subjektů do 20 zaměstnanců (o 13,6 % ve velikostní skupině s 1 až 9 zaměstnanci a o 19,6 % ve skupině subjektů s 10 až 19 zaměstnanci). Přitom v roce 2006 proti roku 2005 byl v této skupině zaznamenán pokles nákladů práce. Tento výkyv byl zřejmě způsoben tím, že v těchto velikostních skupinách ekonomických subjektů byla největší non-response, a tudíž při dopočtech na základní soubor dochází k větší statistické chybě. Nejméně vzrostly náklady práce v roce 2007 proti roku 2006 ve skupině s 250 až 499 zaměstnanci (o 0,7 %) a ve skupině subjektů s 20 až 49 zaměstnanci (o 1,4 %). V období od roku 1994 vzrostly náklady práce nejméně ve skupině subjektů s 1 až 9 zaměstnanci (o 125 %) a nejvíce ve skupině s 1000 a více zaměstnanci (232,9%). Celkově za ČR se zvýšily náklady práce (bez resortu MO a MV) v roce 2007 proti roku 1994 o 199,9 %.

Náklady práce v letech 1994 až 2007 v třídění podle typu hospodaření

Kč/na měsíc na 1 zaměstnance

Typ hospodaření	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
soukromý	9 913	14 785	17 884	19 656	20 940	21 172	23 215	23 038	24 984	26 508
družstevní	8 152	11 318	14 331	15 697	16 258	16 630	18 402	19 238	20 611	22 527
státní (bez MO a MV)	10 174	15 201	19 028	21 250	23 103	27 289	28 699	30 472	32 667	34 979
státní (vč. MO a MV)	.	.	19 712	22 149	24 172	28 435	29 808	32 279	34 105	36 566
komunální	9 856	13 643	16 946	18 014	20 479	22 203	23 333	24 408	26 165	27 579
hospodaření sdružení, polit. stran a církví	10 093	13 227	16 292	18 827	18 198	19 631	19 828	20 870	24 134	22 745
zahraniční	17 661	19 165	25 732	26 563	26 629	29 264	30 496	34 248	33 444	35 963
mezinárodní	12 645	18 510	25 972	27 688	28 961	29 739	32 418	35 012	36 094	37 335
smíšený	11 814	17 546	21 236	21 617	23 131	25 765	27 328	29 206	29 223	34 996
ČR (bez MO a MV)	10 244	15 499	19 764	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635	30 719
ČR celkem (vč. MO a MV)	.	.	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941	31 020

Ve srovnání s rokem 2007 vzrostly náklady práce nejvíce u jednotek se smíšeným typem hospodaření, tj. s různými podíly českého soukromého, družstevního, státního aj. vlastnictví (o 19,7 %) a nejméně u mezinárodních subjektů (o 3,4 %). K nejvyššímu nárůstu nákladů práce v období od roku 1994 došlo u ekonomických subjektů ve vlastnictví státu (bez resortu MO a MV) - o 243,8 %) a nejmenší nárůst zaznamenaly zahraniční firmy (o 103,6 %). Ovšem náklady práce u zahraničních subjektů i u ekonomických subjektů s mezinárodní majetkovou účastí dlouhodobě převyšují průměrné náklady práce v ČR. Tyto firmy výrazně motivují své zaměstnance různými příspěvky na nadstandardní programy sociálního zabezpečení a na penzijní připojištění, vyššími náklady na školení zaměstnanců a také např. ve větší míře poskytují služební vozy k soukromým účelům.